

KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEK

SZOCIÁLIS ÁPOLÓ ÉS GONDOZÓ SZAKMA

1. A szakma alapadatai

- 1.1 Az ágazat megnevezése: Szociális
- 1.2 A szakma megnevezése: Szociális ápoló és gondozó
- 1.3 A szakma azonosító száma: 4 0923 22 03
- 1.4 A szakma szakmairányai:
- 1.5 A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4
- 1.6 A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4
- 1.7 Ágazati alapoktatás megnevezése: Szociális ágazati alapoktatás
- 1.8 Kapcsolódó részsakmák megnevezése: Segédgondozó
- 1.9 Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama: Szakképző iskolai oktatásban: 140 óra,
Technikumi oktatásban: -, Érettségire épülő oktatásban: 320 óra

2. A szakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenység, valamint a munkaterület leírása

Felsőfokú (Bsc, Msc) végzettséggel rendelkező szociális vagy egészségügyi szakember irányításával végzi feladatait. Ismeri a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátórendszert, és az ellátórendszer szabályozását. A szociális alap és szakosított ellátásokban gondozói munkakörben végzi tevékenységét. Életkoruk, egészségi, mentális, vagy fizikai állapotuk miatt segítségre szoruló személyek alapápolását, gondozását végzi. Az ellátásban részesülő személy higiénés szükségleteit kielégíti. Felismeri a kliens állapotváltozását. Felméri az egyén, csoport sajátos szükségleteit, ezekre gondozási tervet készít egy munkacsoport tagjaként. Szinten tartó és fejlesztő foglalkozást szervez felsőfokú végzettséggel rendelkező szakember irányítása mellett. Munkája eredményessége érdekében a kliensekkel és munkatársaival együttműködik. Segítő beszélgetést alkalmaz, infokommunikációs eszközöket használ. Adminisztrációs feladatokat lát el a saját feladataival kapcsolatban.

3. A szakmához rendelt legjellemzőbb FEOR szám

Szakma megnevezése	FEOR-szám	FEOR megnevezése
Szociális ápoló és gondozó	3513	Szociális gondozó, szakgondozó

4. A szakképzésbe történő belépés feltételei

4.1 Iskolai előképzettség:

- Alapfokú iskolai végzettség

4.2 Alkalmassági követelmények

4.2.1 Foglalkozás-egészségügyi alkalmassági vizsgálat: szükséges

4.2.2 Pályaalkalmassági vizsgálat: szükséges

5. A szakmai oktatás megszervezéséhez szükséges tárgyi feltételek

5.1 Eszközjegyzék ágazati alapoktatásra

Oktatótermi/csoportfoglalkozáshoz alkalmas eszközök, szolgáltatások

- Digitális-, okos-, interaktív (smart)-, flipchart tábla
- Audiovizuális eszközök (állókép-, diavetítő, epizskóp, mozgókép-, film vetítők, CD-, DVD lejátszó, rádió)
- Asztali számítógép, laptop (web 1.0, 2.0), tablet, projektor
- Internet szolgáltatás, tv (központi, zártláncú),

Elsősegélynyújtáshoz alkalmas eszközök (Tanműhelyben kialakított demonstrációs terem)

- gyorsapasz
- gyorskötöző-, kötözőpólya, vágott mull-lap (kicsi, nagy, közepes)
- kötöző kendő
- kompressziós pólya
- rögzítő pólya
- háromszögekendő
- alumínium bevonatú elsősegély takaró
- hajlított elsősegélyolló
- fertőtlenítő oldat/spray
- egyszer használatos kesztyű
- kéztisztító (folyékony)
- defibrillátor
- seb imitáló
- ambubaba

Alapápolás és a gondozás eszközei (Tanműhelyben kialakított helyiség(ek))

- konyhabútor, mikrohullámú sütő
- edénykészlet (lapos-, mély-, kis tányér, felnőtt/gyermek részére, speciális pl. öntapadós tányérok)
- az étkezéshez szükséges egyéni tálcás rendszer bemutatásának eszközei
- étkészlet (kanál, villa, kés, klb. kiskanalak, felnőtt/gyermek méretben, speciális kanalak)
- pohárkészlet (normál, mércézett), szívószál, betegítő pohár, csésze-, pohártartó, fogó
- szalvéta és szalvétatartó
- tálca
- kancsó
- konyhatechnikai eszközök: pépesítésre alkalmas eszköz (aprító, daráló, passzírozó, turmix gép)
- papírtörölő, egyszerhasználatos terítő
- háztartási tisztító-, takarítószer (mosogató, felmosó, súroló-, fertőtlenítőszer, szivacs, törölő-, takarítókendők, súrolókefe, vödör, seprő, lapát stb.) papírtörölő, fertőtlenítő törölkendő

- pedálos szemeteskuka
- fürdőszoba, fürdőkádra illeszthető-, zuhanyozóban használható fürdető szék, gurulós fürdető szék
- manikűr-, pedikűr készlet (körömcsipesz, köröm-, pedikűr olló) hajmosó sapka, körömkefe
- nylon köpeny, védőruha
- ágynemű (nagy-, kispárna, pléd, paplan)
- háztartási textíliák: (nagy- és harántlepedő, kis- és nagypárna-, paplan huzat, vízhatlan és légáteresztő ágynemű- és matrachuzatok, ágy- és matracvédő lepedő), textília borogatáshoz, egyszer használatos és hagyományos mosdókesztyű, törölköző
- egyszer használatos betegápolási eszközök
- hálóing/pizsama, köntös
- papucs
- egyszerhasználatos kesztyű, szájmasczk
- prevenció és betegkényelmi eszközök: sarok és könyökgyűrű, lábtámasz stb.
- házi patika, gyógyszeres szekrény/gyógyszertároló-, adagolók, gyógyszerek, bőrfertőtlenítő, tápláló és illóolajok, intelligens és hagyományos kötszerek
- eszközfertőtlenítő szerek
- felkaros automata RR mérő, lázmérő, inhaláló készülék, gyógylámpák (infra, polarizált, fényterápiás eszközök)
- vizeletvizsgáló tesztszék, vizeletgyűjtő zsák, inkontinencia betét (különbféle), egyéb eszközök az inkontinens beteg ellátásához
- emésztőrendszeri gyorstesztek, anus-prea tartály
- vércukor monitorozásához és az inzulin beadásához szükséges eszközök (vércukor mérő eszköz, tesztszék, PEN, egyszer használatos fecskendő, tű)
- hely-, helyzetváltoztatás eszközei (ékpárna, bot, támbot, járókeret, kerekesszék, rollátor, kapaszkodók)
- életminőséget javító, segítő eszközök: kézhosszabbító, ágytálca, bútormagasító
- decubitust megelőző és kialakult decubitus esetén használatos eszközök

Foglalkoztatás és az aktivitás eszközei (Tanműhelyben kialakított helyiség(ek))

- audiovizuális eszközök (TV, video, DVD, PC, projektor, vetítövászon, CD lejátszó, kamera, rádió)
- író, rajz filctollak, flipchart tábla, papír
- kül-, és beltéri társasjátékok
- textil kézimunka eszközei (szabásminták, szabóolló, textil, filc, tű, kötőtű, horgolótű, fonál stb.) egyéb anyagfélésekkel végzett kézműves foglalkozások eszközei (pl.: papír, karton, festék, ecset, színes ceruza, olló, ragasztó stb.)
- kül-, és beltéri sporteszközök

5.2 Eszközjegyzék szakirányú oktatásra

1. A demonstrációs terem felszerelése

● funkcionális betegágy	● zsámoly	● gördülő WC–szék
● betegemelő	● spanyolfal	● személymérleg
● kapaszkodó	● előkészítő kocsi	● magasság–mérővel
● védőrács	● ágyazó kocsi	● badella pedálos
● lábtámasz	● szennyes ledobó	veszélyes hulladék
● kombinált	kocsi	kezelésének az
éjjeliszekrény	● gyógyszerszekrény	eszköze
● támlás szék	● fehérnemű szekrény	

2. Ágynemű és egyéb fehérnemű

- nagylepedő
- haránt lepedő
- takaróhuzat
- párnahuzat
- kispárna huzat
- matracvédő
- gondozó matrac
- kispárna

- párna
- takaró
- pléd
- törölköző
- hálóing
- pizsama
- köntös
- papucs

- borogató ruha
- mosdókesztyű
- konyharuha
- szennyesszák
- kényelmi eszközök

3. Az ápolás–gondozás eszközei

- műanyag tálca
- evőeszköz készlet
- étkészlet (tányérok)
- egyéni tálca étkezéshez
- pohárkészlet
- csésze (készlet)
- kancsó
- üvegmosó
- mosdótál (kicsi és nagy)
- vödör

- vízhőmérő
- hőmérő
- szappantartó
- sampon, szappan, tusfürdő stb.
- fésű, hajkefe
- hajszárító
- tükör
- fogkefe
- fogkrém
- fogmosó pohár
- körömkefe

- körömcsipesz
- körömmolló
- hintőporos doboz
- egyszer használatos borotva
- egyszer használatos ápolási eszközök (pl. mosdókesztyű, bőrtisztító és bőrápoló eszközök)
- nylon köpeny

4. Váladékfelfogó és vizsgálatra küldésre szolgáló eszközök

- vesetál
- ágytál
- ágytálmosó kefe
- vizelő edény, férfi, női
- vizelőüveg mosókefe
- mérőhenger

5. Gumi eszközök

- gumikesztyű
- gumiujj
- gumilepedő
- katéterek
- sarok és könyökgyűrű

6. Egyszer használatos eszközök

- fecskendő (2, 5, 10, 20 ml)
- inzulin fecskendő
- egyszer használatos tűk
- szájmaszk
- decubitus alátét
- inkontinencia betét
- vizeletgyűjtő zsák
- anus–prea tartály
- spatula

7. Laboratóriumi eszközök

- vércukorszint–mérő készülék
- tesztcsík vércukorszint meghatározáshoz

- tesztcsík vizelet meghatározáshoz
- kémcsövek
- zárt rendszerű vérvételi csövek

8. Gyógyszerek, vegyszerek

- gyógyszerek (bemutatáshoz, gyakorláshoz)
- fertőtlenítő szerek bőr- és eszközfertőtlenítéshez
- alkohol
- vazelin
- parafinolaj
- háztartási tisztító és fertőtlenítőszer

9. Kötszerek

- vatta
- papírvatta
- gézpólya különböző méretben
- gyorskötöző pólya
- Ramofix
- steril mull-lap különböző méretben
- rugalmas pólya
- intelligens kötszerek

10. Egyéb eszközök

- vérnyomásmérő
- fonendoszkóp
- PEN
- lázmérő
- mérőszalag
- horgas csipesz
- anatómiai csipesz
- vattatartó
- szemcseppentő
- veszélyes hulladék tároló
- inhaláló készülék
- nyomtatványok

11. Az elsősegélynyújtás eszközei

● mentőláda,
felszereléssel	● Ramofix csőháló
kötszer különböző
méretben	● kesztyű
● pléd	● steril gyorskötöző
mull-lap különböző
méretben	● kézfertőtlenítő
● lepedő	● rugalmas pólya	● papírtörölköző
● sebimitációs készlet	● kötszerkapocs	● törölköző
● steril mullpólya
különböző méretben	● biztosítótű	● pneumatikus sín
● steril mull-lap
különböző méretben	● kötszerolló	● nyakrögzítő gallér
● vatta	● olló	● háromszögletű kendő
● papírvatta	● anatómiai csipesz	● reanimációs fantom
● bőrfertőtlenítő szer
többféle	● ledobó-tál	● lélegeztető ballon +
arcmaszk
● ragtapasz	● tálka	● hordágy

12. Szemléltető eszközök

- csontváz
- szív falitábla
- vérkeringés falitábla
- emésztőrendszer falitábla
- agy falitábla
- egész test izomrendszer falitábla
- vese falitábla
- idegrendszer falitábla
- nemi szervek falitábla
- nyirokkeringés falitábla
- szétszedhető törzs moulage
- szív moulage
- fül moulage
- szem moulage
- agy moulage
- légúti moulage

A gondozáshoz szükséges eszközök

13. Háztartási- és konyhatechnikai eszközök

- konyhaszekrény
- konyha asztal
- szék
- hűtőgép
- hűtőhőmérő
- tűzhely
- mikrohullámú sütő
- edénykészlet
- étkészlet
- tálkészlet
- szalvétatartó
- evőeszközökészlet
- tálca
- kancsó
- mércézett pohár
- pohárkészlet
- robotgép és egyéb konyhatechnikai eszközök: aprító, daráló, passzírozó
- konyhamérleg
- asztalterítő
- konyharuha
- kötény
- háztartási tisztítószer
- badella pedálos
- méregszekrény
- takarító eszközök (szivacs, kefe, vödör, seprű stb.)
- porszívó
- mosógép
- ruhaszárító
- vasaló
- vasalódeszka
- szobahőmérő

14. Gyógyászati segédeszközök

- bot
- támbot
- járókeret
- kerekesszék
- hallókészülék
- rehabilitációt segítő gyógyászati segédeszközök

15. Eszközök a foglalkozás és aktivitás szervezéséhez

- TV
- videokamera
- rádió
- társasjátékok (sakk stb.)
- kézimunka eszközei (szabásminták, szabóolló, textil, filc, tű, kötőtű, horgolótű, fonál stb.)
- eszközök papírmunkákhoz, rajzoláshoz (karton, festék, színes ceruza stb.)
- sporteszközök
- fejlesztést segítő eszközök

16. Egyéb eszközök

- védőruhák
- védőcipők
- tűzoltó készülék

6. Kimeneti követelmények

6.1 Az ágazati alapoktatás szakmai követelményeinek leírása

A szociális, gyermekjóléti- és gyermekvédelmi alap-, és szakosított ellátások különböző intézményeiben kompetenciájának megfelelő esetekben önállóan, és/vagy felsőfokú végzettségű szakember irányításával képes a segítségre szoruló egyén/család/csoport/közösség életvitelét támogató segítséget nyújtani. Tanulmányai alapján az egyéni, csoportos és a közösségi térben fellépő működési mechanizmusokat felismerve az indokolt és szükséges segítségnyújtási formára javaslatot tesz, a végrehajtásban önállóan vagy felsőfokú végzettségű szakember irányításával tevékenyen közreműködik. Krízis-, rendkívüli és katasztrófa helyzetben a szükséges beavatkozásokban utasítás szerint, kompetenciájának megfelelően részt vesz. Ismeri és ellátja a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások adminisztrációs feladatait. Munkájában, a mindenkor jogszabályokban, szabályozókban, protokollokban, módszertani útmutatókban, illetve a szociális munka etikai kódexében előírtakat követve tevékenykedik. Legalább egy idegen nyelven alapvető fogalmakat megért, alapvető köznyelvi kommunikációt folytat. Munkájában nagy gondot fordít a prevenciós munkára, ehhez kapcsolódóan ismeretterjesztő előadásokat, foglalkozásokat szervez infokommunikációs és digitális eszközök segítségével.

6.2 Ágazati alapoktatás szakmai követelményei

Sor-szám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Kapcsolatot tart és együttműködik a szociális és/vagy gyermekjóléti gyermekvédelmi ápolás, gondozás, szervezés, tervezés folyamatában az érintett szakemberekkel, ellátottakkal, gondozottakkal és családtagjaikkal.	Ismeri a humán szolgáltatások rendszerét, a kapcsolatfelvétel, a kapcsolatfenntartás és kapcsolatlezárás lehetőségeit.	Törekszik az érzelmi stabilitása megtartására és a kiegyensúlyozott munkavégzésre.	Szakmai segítséggel kiválasztja az ellátottak és gondozottak érdekében a legmegfelelőbb együttműködési formát.
2	Útmutatás alapján az ellátottak és gondozottak foglalkoztatásához, alkotó tevékenységéhez felhasználható (szemléltető, fejlesztő, rekreációs) eszközöket készít,	Ismeri az ellátottak és gondozottak foglalkoztatásához, fejlesztéséhez, rekreációjához felhasználható (szemléltető, rekreációs, fejlesztő) eszközöket, a csoportdinamikai jellemzőket.	Empátiával fordul az ellátottak és gondozottak, valamint családtagjaik felé.	Felelős az erőforrások hatékony felhasználásáért, figyelembe veszi az anyagi, személyi és tárgyi erőforrásokat a foglalkozások előkészítésében és megtartásában.

	előkészít és használ.			
3.	Szakmai irányítás mellett a jogszabályok és a módszertani útmutatók alapján szakmai (adat- és információ-rögzítési, elemzési, tervezési) dokumentációkat készít papír alapon és elektronikusan.	Ismeri a szakmai dokumentációk (pl. sablonok, nyomtatványok, elemzési, fejlődést követő és tervezési dokumentumok) készítésének, kitöltésének formai és tartalmi követelményeit.	Törekszik a feladat megértésére, határidőre történő elkészítésére, motivált a végrehajtására, értékelve és mérlegelve, kritikusan kezeli és használja az információforrásokat	Az adminisztrációs feladatokat önállóan, felelősséggel, a határidők betartásával végzi, önellenőrzéssel értékeli saját munkáját.
4	A munkavégzés során alkalmazza a munka- és balesetvédelmi, (köz) egészségügyi valamint a tűzvédelmi előírásokat. Szükség szerint elsősegélyben részesíti a rászorulókat.	Ismeri a munka- és balesetvédelmi, a tűzvédelmi, valamint az elsősegély és közegészségügyi előírásokat.	A munkavégzése során a munka- és balesetvédelmi, (köz) egészségügyi valamint a tűzvédelmi előírásokat, szabályokat betartja.	Munkára képes és alkalmas állapotban, szabálykövető módon vesz részt a munkavégzésben. Felelősséget vállal a veszélyhelyzet megoldásában.
5	A tanulmányai és a munkavégzés során a birtokába került személyes adatokat a jogszabályok és a szociális munka etikai kódexe vonatkozó pontjainak megfelelően kezeli, a gondozással kapcsolatos titoktartási kötelezettségeket betartja.	A személyes adatok védelmével kapcsolatos adatvédelmi és adatbiztonsági szabályokat ismeri, a jogszabályban foglalt titoktartási kötelezettségeinek eleget tesz.	Tiszteletben tartja az állampolgári jogokat, a védelem alá eső adatok, információk birtokosaként, elkötelezett azok megőrzése iránt. Alkalmazza az "integritás és bizalmas jelleg" alapelvet	Felelős munkavégzése során és a magánéletében, a tudomására jutott adatok, információk megőrzéséért és kezeléséért.
6	Felismeri a különböző életkorok élettani, fejlődés-lélektani sajátosságait és a fejlődésben jelentkező	Ismeri a különböző életkorok élettani, fejlődés-lélektani jellemzőit, egészségügyi rizikóit és a	Kész a közös munkára, másokkal megosztja szakmai elméleti és gyakorlati tudását, felhalmozott tapasztalatait.	Felelős az ellátottak és a gondozottak életkori, mentális állapota és fejlettségi szintje szerinti ellátás, gondozás megválasztásáért, az

	elmaradásokat, akadályozottságokat.	prevenció, korrekció lehetőségeit.		alkalmazott beavatkozásokért.
7	Felismeri és azonosítja a személyeket és csoportokat veszélyeztető helyzeteket, ezeket jelzi közvetlen felettesének	Ismeri a krízis, krízisintervenció fogalmát és a konfliktuskezelés módszereit.	Keresi az együttműködés lehetőségét, és felismeri a helyzetből fakadó szerepét.	Maradéktalanul betartja a szociális munka etikai kódexét, viselkedéskultúrájával azt képviseli.
8	Érthetően kommunikálja a kreatív javaslatait, az ellátás / gondozás kapcsán, ötleteit megosztja munkatársaival.	Ismeri a kommunikáció és közlés alapvető formáit személyes és online kommunikációban.	Véleményét, szakmai álláspontját felelősséggel képviseli.	Egyéni és team munkában a saját kompetenciahatárainak figyelembe vételével végzi feladatait.
9	Az eltérő szituációkban adekvátan használja a verbális és nonverbális kommunikációs csatornákat.	Ismeri a kommunikációs alapelveket, a legfontosabb alapfogalmakat, a kommunikáció működését, folyamatát, szereplőit, tényezőit, helyzet-típusait, a kommunikációs stílusokat és az asszertív kommunikációs eszközöket.	Nyitott arra, hogy kommunikációs képességeit folyamatosan fejlessze. Asszertív módon kommunikál.	Az ellátottak, gondozottak egészségi, életkorbeli és mentális állapotát figyelembe véve kommunikál, meggyőződik a kommunikáció sikerességéről.
10	Legalább egy idegen nyelven alapvető fogalmakat megért, egyszerűbb kérdésekre válaszol, képes munkakörének legfontosabb idegen nyelvi szakmai kifejezéseit azonosítani.	Ismeri legalább egy idegen nyelv alapvető szakmai kommunikációs formuláit. Alapvető szókinccsel, nyelvtani tudással rendelkezik.	Nyitott, érdeklődő az adott nyelv alapismereteinek elsajátítása iránt.	Egészségügyi dokumentáció értelmezésében és a saját tevékenysége dokumentálásában az orvosi latin szakkifejezéseket megfelelően használja.

11	Megérti és alkalmazza a szakmai feladatok ellátásához kapcsolódó utasításokat és iránymutatásokat.	Ismeri a szakmájához kapcsolódó alapvető szakmai feladatok ellátásához kapcsolódó utasításokat és iránymutatásokat.	Nyitott a személyiségfejlesztésre. Szakmailag elhivatott, magatartása szabálykövető.	Az irányadó szociális ágazati és intézményi iránymutatások szerint végzi saját tevékenységét.
12	A saját és az ellátottak / gondozottak érdekeit munkavégzése során képviseli. Alkalmazza az érdekvérvényesítés módszereit.	Ismeri a szakmai érdekképviselő szintjeit és fórumait. Ismeri az alapvető emberi, gyermeki ellátotti és betegjogokat. Ismeri az érdekvérvényesítés módszereit.	Elhivatott az emberi jogok védelmére és azok érvényesítésére.	Önállóan felismeri a jogsérelmet, kompetenciájába tartozóan teszi meg javaslatait a sérelem megszüntetésére.
13	Megérti és alkalmazza az énvédelmi technikákat és módszereket. Jelzést ad, segítséget kér szakmai érintettsége esetén.	Ismeri az énvédő mechanizmusokat, a rekreációs technikákat és módszereket. Rendelkezik alapvető önismerettel, reális önképpel.	Nyitott önmaga megismerésére. Fogékony a személyiségtípusok azonosítására.	Képes az önálló személyiségfejlődésre az elsajátított módszerek és technikák alapján. Lelki egészsége karbantartására, különböző rekreációs technikákat alkalmaz és gyakorol.
14	Alapvető digitális kompetenciái és információkezelési képessége alapján táblázatokat használ, szövegeket szerkeszt, levelez. Konstruktívan és tudatosan használja az online kommunikációs eszközöket, csatornákat.	Ismeri az online kommunikációs eszközöket, formákat és módszereket, tisztában van az etikus médiahasználat szabályaival.	Törekszik a mindennapi munkája során a használt informatikai eszközöket kezelni, alkalmazni, beállítani. A jelentkező problémákat közvetlen felettesének jelezni.	Munkája során betartja az etikus médiahasználat szabályait, eszerint jár el. Betartja az adatkezelési szabályokat.
15	Szakmai dokumentációkat, szabályozókat, protokollokat értelmez és használ munkavégzése során.	Átlátja az alapvető szociális és gyermekvédelmi ellátási formákat.	Elsődlegesnek tartja az ellátottak szükségleteinek kielégítését.	Betartja a szakmai előírásokat, naprakészen, pontosan vezeti az előírt dokumentációkat.

16	Digitális kompetenciái birtokában az online térben is tájékozódva képes az önképzésre.	Ismeri a folyamatos képzés, továbbképzés, lehetőségeit, az élethosszig tanulás célját.	Nyitott és fogékony a szakmai és a környezetében zajló változásokra.	Másokkal együttműködve járul hozzá a szakma, az intézmény fejlődéséhez.
17	Azonosítja az életmód átalakulásával kapcsolatos kockázatokat és dilemmákat.	A társadalomismereti, szociológiai ismeretei alapján egyének, családok, közösségek működésében a különböző életmódok hatásait ismeri.	Nyitott a különböző élethelyzetek, életformák megismerésére, tiszteletére.	Felelősséget vállal a segítő tevékenység során végzett munkájáért.
18	Értelmezi a társadalomban megjelenő gyakori betegségekről készült kimutatásokat és a betegségek rizikófaktorait. Háromdimenziós anatómiai atlasz segítségével modellezi az emberi test felépítését.	Ismeri a társadalom leggyakoribb népbetegségeit, azok rizikófaktorait, a társadalomban kialakult egészségkultúrát, az egészségmegőrzés módszereit. Ismeri a háztartások számára ajánlott házipatika összetételét. Ismeri az emberi test holisztikus egyensúlyát (testi, lelki, mentális területek).	Környezete számára mintát mutatva egészségtudatosan és környezettudatosan él. Törekszik saját maga és közvetlen környezete megővására. Törekszik a saját testi, lelki és mentális egészségének megőrzésére.	Instrukciók alapján adatokat keres a társadalom egészség kultúrájáról, környezettudatos magatartásáról, és a népbetegségekről.

6.3 Szakirányú oktatás szakmai követelményei

Sor-szám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1.	Az elsajátított szakmai kifejezéseket szóbeli és írásbeli kommunikációja során is használja. Erőszak- és akadálymentes kommunikációt alkalmaz az ellátottakkal és a kollégákkal.	Érti és megérti a mások által használt szakmai kifejezéseket. Pszichés problémákat, érzelmi igényeket nevez meg. Ismeri saját szakmai	Törekszik a minél szélesebb körű szakmai ismeretek elsajátítására. Reális önismerete van. Elfogadja a szakmaetikai irányelveket	A már elsajátított szakmai kifejezéseket igyekszik önállóan, a szöveggörnyezetnek megfelelően használni. Tiszteletteljes, másokra figyelve

	Szakértelmét elméleti és gyakorlati síkon tovább fejleszti, amelyet munkája során sikeresen alkalmaz.	illetékességének határait.		érzékeli a változásokat. Együttműködik más szakemberekkel, betartja szakmai illetékessége határait.
2.	Megfogalmazza az emberi szervezet működésének problémáit, tüneteit. Azonosítja a lehetséges járványtani eseteket. Kompetencia-határán belül cselekszik: jelzi, illetve a megoldásban játszik szerepet.	Ismeri az emberi test felépítését, működését. Tisztában van azzal, hogy mikor, kinek és milyen jelzéseket kell megtenni a működésbeli eltéréssel kapcsolatban.	Elfogadja a beteg ember szubjektív panaszait, empatikus azok megszüntetése iránt. Törekszik a járványok elkerülésére a kompetencia-határok betartásával.	Észleli a betegségek kialakulását, megjelenését és a tünetek megjelenésekor jelzéssel él az illetékes szakember/ek/ felé. Vezetői és orvosi irányítással részt vesz a járványok megakadályozásában, a terjedés megelőzési feladataiban.
3.	Szükséglet felmérés során feltárja az idősek, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek, fogyatékossgal élők gyógyszerelési nehézségeit.	Ismeri a gyógyszerek fajtáit, beadási módjait.	Szem előtt tartja a gyógyszerelés szükségességét, és segítséget nyújt a szakápolásban dolgozó személyzet tagjainak az ellátottal való elfogadtatásban.	Orvosi irányítással segítséget nyújt a gyógyszeres terápia megvalósításában.
4.	Szükség esetén alkalmazza az elsősegélynyújtás gyakorlati elemeit. (sebellátás, újraélesztés stb.)	Ismeri az elsősegélynyújtás szabályait. Felismeri az életet veszélyeztető állapotokat.	Szem előtt tartja az emberi élet megmentését, a veszélyhelyzet elhárítását.	Önállóan vagy másokkal együttműködve döntéseket hoz az életmentés folyamatában.
5.	Részt vesz, megtervezi a gondozás és alapápolás lépéseit, folyamatát.	Ismeri a gondozási, alapápolási feladatokat egy ellátott kapcsán mind belgyógyászati, mind sebészeti betegségek esetén.	Kész a közös munkára a gondozó, ápoló személyzet tagjaival.	Másokkal együttműködve végzi a gondozási, ápolási feladatokat. Vezetője utasítása szerint, és a szakmai protokollok betartásával végzi szakmai tevékenységét.

6.	Használja és alkalmazza a beteg kényelmét szolgáló eszközöket.	Ismeri a higiénés betegápolás lépéseit, gondoskodik a beteg komfortérzetéről, kényelmi és biztonsági szükségleteiről.	Szem előtt tartja a beteg szükségleteinek kielégítését.	Új megoldásokat kezdeményez a szükségletek kielégítése érdekében a beteg gondozási szükségletét figyelembe véve.
7.	Tapasztalatával segíti a haldokló beteg ápolását, gondozását, szükség esetén előkészíti a temetés lebonyolítását a munkaköri leírásának megfelelően.	Ismeri a haldoklás és gyász fázisait.	Empatikus a haldoklóval és a gyászolóval, egyaránt igyekszik egyénre szabottan támogatni őket.	Magára nézve kötelezőnek tartja a szociális szakmai etikai irányelvek előírásait.
8.	A kliens/ellátott komfortérzetének megteremtése érdekében használja a szociális munka értékeinek, elméletének és gyakorlatának összekapcsolódó rendszerét.	Ismeri a szociális munka színtereit, értékeit. Ismeri a szociális munka értékbeni és etikai szabályait.	Szem előtt tartja a kliens/ellátott helyzetét a társadalmi konfliktusok kezelése mellett, valamint nyitott az új megoldásokra a különböző kapcsolatok hatékony működése érdekében.	A kliens személyére szóló megoldásokat keres a munkavégzése során. A személyzet tagjaival együttműködve hoz döntéseket a kliens/ellátott problémáinak megoldása érdekében.
9.	Segítő feladata során hatékonyan használja az elköteleződés, értékrend, kommunikáció, szükséglet felmérés, tervezés, képessé tevés kompetenciákat.	Tisztában van a szociális munka kulcs-kompetenciáival.	Törekszik a kulcs-kompetenciák egyensúlyban tartására.	Másokkal együttműködve alkalmazza a kulcs-kompetenciákat, segít az önálló döntéshozatalban.
10.	Hatékonyan bekapcsolódik az esetmegbeszélő csoportok működésébe, esethozóként, illetve az esetmegbeszélő csoport tagjaként.	Ismeri azokat a helyzeteket, problémákat, eseteket, amelyek, esetmegbeszélés témái lehetnek.	Szem előtt tartja az esethozó problémáját és a környezetnek ehhez való viszonyulását.	Az eset megoldása során felelősséget vállal a saját, illetve a csoport munkájáért.
11.	Az egyén komfortérzetét veszélyeztető probléma több szempontú megközelítése során bekapcsolódik a lehetséges megoldási módokba a	Ismeri a problémamegoldási modell fázisait.	Javaslatokat tesz a hatáskörébe tartozó problémák esetleges megoldásaira.	Másokkal együtt értékeli a problémamegoldás lehetséges eredményeit.

	veszélyeztető probléma elhárítása érdekében.			
12.	Felismeri a krízishelyzeteket, feltárja azok okait, elemzést készít, és javaslatot tesz a megoldásra.	Ismeri a lélektanilag kritikus állapot okait. Részt vesz a megfelelő megoldási stratégia kiválasztásában.	Szem előtt tartja a kliens egyéni elvárásait, és összehangolja a közvetlen környezetével.	Másokkal együttműködve felelős döntést hoz a krízisből való kimozdulás érdekében.
13.	Mentálhigiénés ismeretei által képes a jól és rosszul működő természetes támaszok azonosítására, a jól működő természetes támaszok megkeresésére.	Ismeri a mentálhigiéné alapfogalmait, a jól és rosszul működő természetes támaszokat.	Törekszik a kompetenciáinak figyelembevételével a leginkább megfelelő természetes támasz kiválasztására.	Önállóan és a team tagokkal együttműködve, a segítő kapcsolat felhasználásával végzi tevékenységét.
14.	Támogatást nyújt a családi és személyes kapcsolatok megtartása céljából a kliens/ellátottak részére	Ismeri a mentálhigiénés segítés módszereit.	Szem előtt tartja a pozitív személyes és családi kapcsolatok kialakítását.	Új megoldásokat kezdeményez a megfelelő családi és társas kapcsolatok kialakítására a kliensek és ellátottak érdekében.
15.	Segítő, támogató tevékenységet végez krónikus betegek, szenvedélybetegek, pszichiátriai betegek, fogyatékossgal élők körében.	Ismeri a segítő, támogató technikákat a krónikus betegek, szenvedélybetegek, pszichiátriai betegek és fogyatékossgal élők segítésére.	Empatikus a krónikus betegek, szenvedélybetegek, pszichiátriai betegek, fogyatékossgal élők problémái iránt.	Önálló javaslatokat fogalmaz meg a célcsoportok problémáinak megoldására, helyzetük javítására.
16.	Bekapcsolódik a bentlakásos intézmények mentálhigiénés feladatainak segítésébe (pl: lelki gondozás, foglalkoztatás, kapcsolattartás stb.)	Ismeri a bentlakásos intézményekben előforduló mentálhigiénés feladatokat.	Mentálhigiénés eszközrendszerét folyamatosan fejleszti. Elfogadja a szakmai irányelveket.	Irányítás mellett, csapatban végzi a mentálhigiénés feladatait.
17.	A lehetséges szociálpolitikai megoldásokat feltárja, és közülük az egyén számára a legmegfelelőbb módszereket kiválasztja.	Ismeri a szociálpolitika támogatási és ellátórendszerét. Az egyén számára a legmegfelelőbb tájékoztatást nyújtja.	Szem előtt tartja a kliens problémáját, és igyekszik a számára legadekvátabb megoldást kiválasztani.	Önálló javaslatokat fogalmaz meg, de másokkal együttműködve hoz döntéseket a társadalmi erőforrások elosztásában.

18.	A célcsoportok ellátása során adekvátan használja a társadalmi helyzet ismerveit és az ezeket célzó jogszabályokat.	Ismeri a fogyatékkal élők, idősek és pszichiátriai betegek társadalmi helyzetét, esélyegyenlőségüket célzó jogszabályokat.	Szem előtt tartja a különböző társadalmi rétegeket célzó jogszabályokat.	Segítséggel, útmutatással szolgál a különböző célcsoportok problémáinak megoldása érdekében.
19.	Feltárja az egyes célcsoportok pszichés problémáit, a felismerés után a megoldásban is közreműködik.	Azonosítja az egyéni, csoportos és közösségi válsághelyzeteket, az elemi életfeltételek hiányát, az idősek és fogyatékkal élő ember és a pszichiátriai beteg pszichés problémáit.	Törekszik a jelzett célcsoportok pszichés problémáinak megoldására.	Másokkal együttműködve felelősséget vállal a különböző célcsoportok pszichés problémáinak megoldásában.
20.	Értelmezi az ellátott személy szükségleteit, megszüntetésük érdekében alternatívákat állít fel, és ezeket kivitelezzi.	Ismeri a szükségleteket, erőforrásokat és a helyi cselekvési lehetőségeket.	Szem előtt tartja az ellátott egyén szükségleteit.	A csapat-tagokkal együttműködve igyekszik a szükségletek mielőbbi kielégítésére.

7 Ágazati alapvizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai

7.1 Az ágazati alapvizsgára bocsátás feltétele: a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy ágazati alapvizsgára az ágazati alapoktatásban való részvétele alapján bocsátható.

7.2 **Írásbeli vizsga**

7.2.1 A vizsgatevékenység megnevezése: A segítő foglalkozás alapismeretei

7.2.2 A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása:

Az írásbeli vizsgatevékenység az alábbi tanulási eredmények mérésére és értékelésére irányul:

- szakmai személyiségfejlesztés (kommunikációs készségfejlesztés, viselkedéskultúra, reális énkép, konfliktuskezelés)
- általános pszichológiai, fejlődés-lélektani és szociálpszichológiai ismeretek
- szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátórendszer,
- egészségügyi alapismeretek (az emberi test, népegészségtani, gyógyszer-tani alapismeretek, egészségkultúra, környezetvédelem)
- elsősegély-nyújtási alapismeretek
- társadalomismeret (társadalomismeret alapjai, demográfiai és népesedési alapismeretek, az emberi szükségletek rendszere, a mai magyar társadalom, család és háztartás)
- szociális ismeretek (humán szolgáltatások, szociális ellátórendszer és intézményei, szociális gondoskodás)

Az írásbeli vizsga egy feleletválasztós és feleletalkotós tesztsor (tesztlap), amely tartalmazzon 30

kérdést az alábbi feladattípusokból (feladattípusonként 5-5 feladat):

- Egyszerű feleletválasztás (A tesztkérdésekben egy egyszerűen megfogalmazott kérdéshez négy válasz tartozik, melyek közül ki kell választani a legmegfelelőbbnek tartott választ, illetve annak betűjelét.)
- Asszociáció (Fogalmak és állítások találhatók, amelyek között ki kell találni a logikai kapcsolatot. Az állítások az egyik („A”), a másik („B”), illetve mindkét fogalomra („C”) vagy egyik fogalomra sem („D”) igazak.
- Hibakereső egyszerű feleletválasztás (Négy meghatározás tartozik egy kérdéshez, melyek közül az egyik helytelen állítást tartalmaz, ennek a betűjelét kell bekarikázni.)
- Igaz-hamis egyszerű feleletválasztás (Öt egyszerűen megfogalmazott kérdéshez öt-öt darab válasz lehetőség tartozik, ezek közül meg kell határozni, hogy melyik válasz igaz és melyik hamis. A felsorolt állítások mögé „I” (igaz) vagy „H” (hamis) betűt kell írni.)
- Mondat kiegészítés (A mondat kiegészítés feladatban öt olyan mondat olvasható, melyeknek egy-egy szava helyett pontok állnak, és az egy-egy beillesztendő szó teszi szakmailag, tartalmilag értelmezhetővé a mondatokat.)
- Fogalom meghatározása (5 darab definíciót kifejtése).

7.2.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 90 perc

7.2.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes ágazati alapvizsgán belül: 30 %

7.2.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A javítás a feladatsorhoz rendelt értékelési útmutató alapján történik. Az egyes feladattípusok aránya és értékelése:

- szakmai személyiségfejlesztés (kommunikációs készségfejlesztés, viselkedéskultúra, reális énkép, konfliktuskezelés): 10%
- általános pszichológiai, fejlődés-lélektani és szociálpszichológiai ismeretek: 10%
- szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátórendszer: 20%
- egészségügyi alapismeretek (az emberi test felépítése, népegészségtani, gyógyszer-tani alapismeretek, egészségkultúra, környezetvédelem): 20%
- elsősegély-nyújtási alapismeretek: 15%
- társadalomismeret (társadalomismeret alapjai, demográfiai és népesedési alapismeretek, az emberi szükségletek rendszere, a mai magyar társadalom, család és háztartás): 5%
- szociális ismeretek (humán szolgáltatások, szociális ellátórendszer és intézményei, szociális gondoskodás): 20%

7.2.5.1 Az értékelés százalékos formában történik.

7.2.5.2 A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszereshető összes pontszám legalább 51 %-át elérte.

7.3 Gyakorlati vizsga

7.3.1 A vizsgatevékenység megnevezése: A szociális és gyermekvédelmi ellátás tevékenységformái

7.3.2 A vizsgatevékenység leírása

A gyakorlati vizsgatevékenység két vizsgarészből áll.

1. vizsgarész: Prezentáció: A vizsgázó szóbeli előadással kísért prezentáció keretében bemutatja a személyes érdeklődését és motivációját az ágazat, valamint a szociális és gyermekvédelmi segítő szakmák iránt. A prezentációt előzetesen megküldi a

vizsgaszervező számára, a vizsga előtt 10 nappal. A vizsgabizottság a vizsgázó számára a maximum 5 kérdést küld, a vizsga előtt 2 nappal, melyet a vizsgázó a vizsgán köteles megválaszolni.

2. vizsgarész: Demonstráció: Az ágazati alapoktatásban elsajátított szociális ágazati ismeretei alapján a szakképző intézmény által összeállított tevékenységlistából választva bemutatja a leírt feladat végrehajtását (demonstráció).

1. vizsgarész leírása: Prezentáció

- Minimum 10, maximum 15 diából álló prezentáció elkészítése, melyet a vizsgázó a vizsga előtt 15 nappal lead az ágazati alapvizsgát szervező szakképző intézménynek.
- A vizsgázó a prezentációt a vizsga során személyesen, a vizsgabizottság előtt bemutatja, legfeljebb 20 percen belül. A vizsgabizottság, értékelése kialakításához, a prezentáció bemutatása előtt feltett kérdésekre kapott válaszokat is értékeli, melyekre a vizsgázó legfeljebb 10 percen belül válaszol.

Elvárás, hogy fotódokumentáció, szkennelt dokumentum csak abban az esetben szerepeljen, ha az releváns és szükséges az előadás szempontjából. Nem a vizsgázóról készült fénykép, személy(ek)et ábrázoló fotó, szerzői jog, szabadalom, védjegy alatt álló művek esetén a forrás, illetve hozzájárulás megjelölése szükséges.

A prezentáció elsődlegesen a vizsgázók személyes érdeklődését, attitűdjét, kommunikációs készségét, képességét hivatott bemutatni. A vizsgázónak a vizsgabizottsággal folytatott szakmai kommunikációja egészíti ki a gyakorlati vizsgatevékenységet.

A 2. vizsgarész leírása: Demonstráció

Az ágazati alapoktatásban elsajátított ápolás, gondozás, szabadidő-szervezés, foglalkoztatás, adminisztráció, elsősegélynyújtás és közegészségügyi tanulási eredmények alapján a vizsgázó, a szakképző intézmény által összeállított tevékenységlistából választva, bemutatja egy leírt feladat végrehajtását (demonstráció) tantermi körülmények között. A tevékenységlistának legalább 20 eleműnek kell lennie. Egy adott tevékenység legalább 2, legfeljebb 4 témakör ismereteit és képességeit tartalmazza.

7.3.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 40 perc (1. vizsgarész 20 perc, 2. vizsgarész 20 perc)

7.3.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes ágazati alapvizsgán belül: 70 %

A vizsgarészek aránya a projekttevékenységen belül:

1. vizsgarész: 30%
2. vizsgarész: 70 %

7.3.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

Az 1. vizsgarész értékelési szempontjai: Prezentáció

Értékelési szempontok:

- Szakmai tartalom minősége: szakszerűség, tényszerűség, tárgyyszerűség, érdeklődést keltő jelleg. Mértéktartóan saját tapasztalat/élmény/vélemény is helyet kap(hat) a szakmai tartalom kifejtésében. A prezentáció megfelelő hozzászólásokra, a vizsgázó a kérdésekre tartalmi válaszokat ad, a vizsgázó reagálásainak minősége. (50 %)
- Előadói stílus: felkészültségével, alkalomhoz illő megjelenésével, magatartásával, előadásmódjával, érdeklődésével, kérdésekre adott válaszaival kifejezi a vizsgázó a bemutatott prezentáció tartalmával való azonosulását, előadása közben a szaknyelvet használja. (25 %)
- Prezentáció/szemléltetés: a diaképek rendezettsége, funkcionalitása, a színek és betűméret megfelelősége, a verbális kommunikáció támogatja a prezentációt/szemléltetést; helyesírás, nyelvhelyesség, a prezentáció összképe, igényessége. (25 %)

A 2. vizsgarész értékelési szempontjai: Demonstráció

Az alábbi szempontsor mentén szükséges megfigyelni és értékelni a gyakorlati munkavégzés szakszerűségét, minőségét, eredményességét:

- a munkaterület előkészítése, a munkavégzéshez való előkészületek és felkészülés minősége (15 %);
- higiéniai szabályok betartása (15 %);
- kivitelezés/megvalósítás módjának és ütemezésének megválasztása, szakszerű kivitelezése (20 %);
- megismert szakmai protokoll betartása (15 %);
- a kommunikáció formája, módja, minősége, a verbális és nonverbális kommunikáció összhangja (15 %);
- odafigyelés, türelem, udvariasság, empátia (10 %);
- kompetenciahatárok betartása (5 %);
- a szükséges dokumentáció vezetése (5 %).

7.3.5.1 Az értékelés százalékos formában történik.

7.3.5.2 A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerzhető összes pontszám legalább 51 %-át elérte.

7.4 Alapvizsgálattal betölthető munkakör FEOR száma

Ágazati alapoktatás megnevezése	FEOR-szám	FEOR megnevezése	Alapvizsgálattal betölthető munkakör(ök), tevékenységek
Szociális ágazati alapoktatás	5222	Segédápoló, műtős segéd	Segédgondozó

7.5 A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei:-

8 A szakmai vizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai

8.1 Szakma megnevezése: Szociális ápoló és gondozó

8.2 Szakmai vizsgára bocsátás feltétele:

- 8.2.1 valamennyi előírt képzési évfolyam és az egybefüggő szakmai gyakorlat eredményes teljesítése.
- 8.2.2 a szakmához kötődő további sajátos követelmények: ---

8.3 Központi interaktív vizsga

8.3.1 A vizsgatevékenység megnevezése: Szociális ápoló és gondozó szakma tanulási eredményeit felmérő központi interaktív vizsga.

8.3.2 A vizsgatevékenység leírása

Számítógép alkalmazását igénylő, interaktív, , központi vizsgatevékenység az alábbi témakörök tanulási eredményeinek mérésére és értékelésére irányul:

- mentálhigiéné (segítő kapcsolat, személyiségvédelem, burnout megelőzés, krízisintervenció)
- szakmai kommunikáció fejlesztése (énkép, önismeret, társismeret, segítő kapcsolat, szakmai identitás)
- esetmegbeszélés, szupervízió szerepe
- szociálpolitikai alapismeretek (jóléti rendszerek, közigazgatási ismeretek, a szociálpolitika intézményrendszere)
- jogi ismeretek
- társadalomismeret (szociológiai alapismeretek, hátrányos helyzetű csoportok)

- a szociális munka elmélete és gyakorlata (problémamegoldó modell, eszközök, módszerek, humán ökörendszer)
- alapápolási, gondozási ismeretek, szakápolási alapismeretek, a betegmegfigyelés alapjai
- adminisztráció
- akadályozottság, rehabilitáció, gyógyászati és kényelmi segédeszközök használata, beszerzése
- fejlesztő foglalkozások (szocioterápia, foglalkoztatás)
- az emberi fejlődés anatómiai, élettani, kórélettani sajátosságai, klinikumi ismeretek (belgyógyászati, neurológiai, pszichiátriai, kisklinikumi, gerontológiai, geriátriai ismeretek)

Az interaktív vizsga egy feleletválasztós tesztsor (tesztlap), amely tartalmazza az óraterv szerinti összes témakör anyagát, amelyekből az alábbi típusú feladatok készüljenek el.

1. feladatsor: Ápolási, gondozási alapok, népegészségtani alapismeretek, az egészséges emberi test felépítése, működése, az emberi fejlődés anatómiai, élettani, kórélettani sajátosságai, elsősegélynyújtás, gyógyászati segédeszközök használata, beszerzése tanulási eredményeinek mérése:

- Egyszerű feleletválasztás (A tesztkérdésekben egy egyszerűen megfogalmazott kérdéshez négy válasz tartozik, melyek közül ki kell választani a legmegfelelőbbnek tartott választ, illetve annak betűjelét) 10 darab kérdés, jó válaszonként 1 pont, összesen 10 pont értékben.
- Asszociáció (Fogalmak / állítások találhatók, amelyek között ki kell találni a logikai kapcsolatot. Az állítások az egyik („A”), a másik („B”), illetve mindkét fogalomra egyidejűleg („C”), vagy egyik fogalomra sem igazak („D”). 5 darab kérdés, jó válaszonként 1 pont, összesen 5 pont értékben.
- Hibakereső egyszerű feleletválasztás (Négy meghatározás tartozik egy kérdéshez, melyek közül az egyik helytelen állítást tartalmaz. A helytelen válasz betűjelét kell bekarikázni.) 10 darab kérdés, jó válasz esetén kérdésenként 1 pont, összesen 10 pont értékben.
- Mondatkiegészítés (A Mondatkiegészítés feladatban öt olyan mondat olvasható, melynek egy-egy szava helyett pontok állnak, és az ezek helyére – előre meghatározott értékkészletből – választott szó teszi igazzá a mondatot.) 5 darab kérdés, jó válasz esetén kérdésenként 1 pont, összesen 5 pont értékben.
- Igaz-hamis (egy-egy állítás, amelynél eldöntendő, hogy Igaz (I) vagy Hamis(H). 10 darab kérdés, jó válaszonként 1 pont, összesen 10 pont értékben.
- Fogalomdefiníció: Fogalom meghatározása I. (5 darab fogalom definiálása) A vizsgázó 5 db fogalmat definiál oly módon, hogy előre meghatározott értékkészletből kiválasztja a fogalomnak megfelelő definíciót. 5 darab definíció, jó válasz esetén definíciónként 2 pont, összesen 10 pont értékben.

2. feladatsor: A mentálhigiéné alapjai, szakmai kommunikáció fejlesztése, reális énkép ismerete tanulási eredményeinek mérése:

- Egyszerű feleletválasztás (A tesztkérdésekben egy egyszerűen megfogalmazott kérdéshez négy válasz tartozik, melyek közül ki kell választani a legmegfelelőbbnek tartott választ, illetve annak betűjelét.) 10 darab kérdés, jó válaszonként 1 pont, összesen 10 pont értékben.
- Hibakereső egyszerű feleletválasztás (Négy meghatározás tartozik egy kérdéshez, melyek közül az egyik helytelen állítást tartalmaz. A helytelen válasz betűjelét kell bekarikázni.) 10 darab kérdés, jó válasz esetén kérdésenként 1 pont, összesen 10 pont értékben.

3. feladatsor: A szociális munka elméleti és gyakorlati alapjai, szociálpolitikai alapismeretek, a szociálpolitika intézményrendszere, szükségletfelmérés idős, fogyatékossgal élő, pszichiátriai és szenvedélybeteg esetében tanulási eredményeinek mérése:

- Egyszerű feleletválasztás (A tesztkérdésekben egy egyszerűen megfogalmazott kérdéshez négy válasz tartozik, melyek közül ki kell választani a legmegfelelőbbnek tartott választ, illetve annak betűjelét.) 5 darab kérdés, jó válaszonként 1 pont, összesen 5 pont értékben.
- Asszociáció (Fogalmak / állítások találhatók, amelyek között ki kell találni a logikai kapcsolatot. Az állítások az egyik („A”), a másik („B”), illetve mindkét fogalomra egyidejűleg („C”), vagy egyik fogalomra sem igazak („D”). 5 darab kérdés, jó válaszonként 1 pont, összesen 5 pont értékben.
- Hibakereső egyszerű feleletválasztás (Négy meghatározás tartozik egy kérdéshez, melyek közül az egyik helytelen állítást tartalmaz. A helytelen válasz betűjelét kell bekarikázni.) 5 darab kérdés, jó válasz esetén / kérdésenként 1 pont, összesen 5 pont értékben.
- Igaz-hamis (egy-egy állítás, amelynél eldöntendő, hogy Igaz (I) vagy Hamis (H). 5 darab kérdés, jó válaszonként 1 pont, összesen 5 pont értékben.
- Fogalomdefiníció: Fogalom meghatározás II. (5 db definícióhoz tartozó fogalom megjelölése) A vizsgázó 5 db fogalom-definíció alapján választja ki előre meghatározott értékkészletből a definíciónak megfelelő fogalmat. Definíciónként 2 pont, összesen: 10 pont

8.3.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 180 perc

8.3.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 25%

8.3.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

Feladatcsoportok:

- 1. feladatcsoport: 50%,
 - 2. feladatcsoport: 20%,
 - 3. feladatcsoport: 30%.
-
- A vizsga akkor tekinthető sikeresnek, ha a vizsgázó témakörönként is eléri az 40%-os szintet.
 - Az összértékelés százalékos formában történik.
 - A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40%-át elérte.

8.4 Projektfeladat

8.4.1 A vizsgatevékenység megnevezése: Szociális ápoló és gondozó projektfeladat

- I. Portfólió a gyakorlat tükrében
- II. Gyakorlati demonstrációs vizsga

8.4.2 A vizsgatervékenység vagy részeinek leírása

I. Portfólió a gyakorlat tükrében

- A vizsgatevékenység aránya a projektfeladaton belül: 30%

a.) A gyakorló intézmény bemutatása: általános ismertető, SZMSZ, személyi és tárgyi jellemzők bemutatása, maximum 3 oldal terjedelemben.

b.) Egy kiválasztott ellátott személy életútjának bemutatása, illetve a szükségletei listájának feltérképezése ápolási és gondozási szemszögből. Formai követelmények: minimum 5 oldal, maximum 10 oldal terjedelemmel, Arial 12-es betűméret, 1,5 sortávolsággal, spirálózva

- Leadási határidő: a záródolgozatot a központi interaktív vizsga előtt 30 nappal, 1 példányban a képző intézmény részére szükséges leadni, majd azt a részletes bírálattal együtt a képző intézmény felelőse a vizsgaszervezőnek átadja a vizsgát megeleőzően legkésőbb 10 nappal.

A záródolgozat témavezetője lehet az adott képzésben oktató tanár, akivel a vizsgázó a dolgozat megírásának ideje alatt minimum 3 alkalommal konzultál.

A záródolgozat bírálata során megfogalmazódott kérdéseket (2-4 db) a vizsgázó a záródolgozat bemutatása során megválaszolja.

A záródolgozat mellékletét kell képezze az összefüggő 140 órás szakmai gyakorlati naplója és az arról szóló igazolás.

A záródolgozathoz készített prezentáció minimum 5, maximum 10 diából álljon, amelyet e-mailben el kell küldeni a témavezető részére a vizsga előtt 15 nappal.

II. Gyakorlati demonstrációs vizsga: gyakorlati tételsor alapján történő gyakorlati vizsga az adott szolgáltatást igénybe vevő személy mellett

- A vizsgatevékenység aránya a projektfeladaton belül: 70%

A feladatsort a gyakorlati oktató állítja össze a vizsga előtt, és jóváhagyásra megküldi a képző intézmény vezetőjének.

A vizsgafeladatot a vizsgázó az adott szolgáltatást igénybe vevő személy mellett végzi el.

A vizsgafeladat végrehajtása előtt, az adott szolgáltatást igénybe vevő és a vizsgaszituációba bevont személytől beleegyező nyilatkozatot kell kérni.

A gyakorlati vizsga során a vizsgázó ügyeljen a tárgyi eszközök rendeltetésszerű használatára.

A vizsgafeladatot a vizsgázó a gyakorló intézményben használatos munkaruhában végezze.

8.4.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: a védés maximum 30 perc

8.4.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 75%

8.4.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

I. Portfólió a gyakorlat tükrében.

- Az értékelésnek három része van:

1., A záródolgozat készítés folyamatának értékelése – maximum 20 pont

- szakanyagok gyűjtése, feldolgozása,
- határidők betartása,
- konzultációkon való aktív részvétel,
- pontos felkészülés a munka elkészítéséhez,
- portfóliójában bemutatja a készítés folyamatához kapcsolódó anyagait, jegyzeteit, részfejezetét, a dolgozat készítése közben keletkezett produktumot,
- a projektmunkával kapcsolatos személyes élmények megfogalmazása a konzultációk alkalmával,
- a témavezetővel és más érintett személyekkel való jó együttműködés, amit a témavezető szöveges értékelése tartalmaz,
- a záródolgozat nem tartalmaz súlyos nyelvtani, nyelvhelyességi és helyesírási hibákat.

2., A kész záródolgozat tartalmának, eredményének értékelése: (a tartalmi részben szabadon marad a témakiírás és a választás szabadságának lehetősége) – maximum 20 pont

- mennyire felel meg a kiírt követelményeknek,

- mennyire részletes, alapos, a választott témának megfelelően hogyan épül fel, hogyan tagolódik,
- az egyéni fejlődést (a hallgató saját magához viszonyított fejlődése) mennyire tükrözi,
- a leadott dolgozat a hallgató saját szellemi terméke, az idézeteket, hivatkozásokat pontosan feltünteti,
- hivatkozik a felhasznált szakirodalomra,
- a záródolgozatban a lényegi elemeket emeli ki,
- a záródolgozat esztétikus, megfelelő papíron íródott, margót és címet tartalmaz, táblázatok, diagramok áttekinthetőek, illusztrációi ízlésesek, a dolgozat tagolása arányos,
- a cím a tartalommal összhangban van, figyelemfelkeltő, ötletes,
- a munka tartalma megfelel a választott és előírt témáknak, azok fontos kérdéseit állítja a középpontba; a hallgató fejtsse ki, neki miért azok a lényeges kérdések a témával kapcsolatban,
- témához tartozó szaknyelv alapfogalmait helyesen használja,
- a záródolgozat életszerű, kötődik a társadalmi valósághoz és a helyi viszonyokhoz.

3., Szóbeli prezentáció maximum 10 pont

- a záródolgozat lényegi elemeinek és az egyéni munka konkrétumainak bemutatása,
- kommunikációs készség,
- szakszavak megfelelő használata,
- empátia, önállóság, elhivatottság tükröződése a kommunikációjában,
- ismerteti a projekt készítés közben szerzett egyéni tapasztalatait.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerzhető összes pontszám legalább 40%-át elérte, értékelési elemenként.

II. Gyakorlati demonstrációs vizsga:

A vizsga során értékelendő témakörök:

- nyílt, egyértelmű kommunikáció a beteg és a vizsgabizottság felé (25 %)
- szakkifejezések adekvát használata (25 %)
- bemutatja az eszközök előkészítését és rendeltetésszerű használatát (25 %)
- bemutatja a meghatározott tevékenységet és válaszol a feltett kérdésekre (25 %)

8.5 A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges személyi feltételek:

- Az interaktív vizsgatevékenység időtartama alatt a technikai feltételek biztosításáért felelős személy folyamatosan rendelkezésre álljon.
- Az interaktív vizsgatevékenységhez vizsgatermenként 1 fő felügyelő személy és 1 fő folyosói felügyelő szükséges.

8.6 A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

- A szakképesítés képzési és kimeneti követelményeiben az 5. a szakmai oktatás megszervezéséhez szükséges tárgyi feltételek pontban felsorolt eszközök megléte.
- Az interaktív vizsgatevékenység esetén megfelelő technikai háttér biztosítása.

8.7 A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei:-

8.8 A szakmai vizsga eredményébe az ágazati alapozó vizsgát az alábbi aránnyal kell beszámítani: ágazati alapvizsga: 20%; szakmai vizsga: 80%

8.9 A vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok

- A vizsgatevékenység során a vizsgázó tudomására jutott adatokra vonatkozó titoktartási kötelezettség.
- A vizsgatevékenység során alkalmazott eszközök rendeltetésszerű használata, épségének megóvása.
- Az interaktív vizsga során semminemű segédeszköz nem használható.

9 A vizsgatevékenységek megszervezésére, azok vizsgaidőpontjaira, a vizsgaidőszakokra vonatkozó sajátos feltételek: -

10. Részsakma

10.1 Részsakma alapadatai

10.1.1 A részsakma megnevezése: Segédgondozó

10.1.2 A részsakma órakerete: 735 óra

10.1.3 A részsakma besorolása az Európai Képesítési Keretrendszer szerint: 4

10.1.4 A részsakma besorolása a Magyar Képesítési Keretrendszer szerint: 4

10.1.5 A részsakma besorolása a Digitális Kompetencia Keretrendszer szerint:3

10.2 A részsakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenység, valamint a munkaterület leírása

Az alapszolgáltatás és szakosított ellátás területén el tud látni alapgondozási feladatokat. Ennek megfelelően a mindennapi életvitelükben akadályoztatott emberek, családtagjaik részére úgy nyújt gondozást, támogatást, hogy az a személyes igényeikhez és szükségleteikhez igazodik. Elvégzi a fiziológiai szükségletek felmérését, és részt vesz azok kielégítésében. Kompetenciája kiterjed a gyógyszerbeadásra, vérnyomásmérésre, vércukormérésre, inzulin és alvadásgátló injekció beadására, betegszállításra, betegkísérésre. Bekapcsolódik a személyes tanácsadásba, valamint a mentális egészségnek a fenntartásába kulturális és szabadidős tevékenységek keretében. Együttműködik a családdal, a családsegítővel, a házi segítségnyújtásban dolgozó gondozóval, a gyermekvédelmi szolgálattal, az egészségügyi és szociális szakszeméllyel a szolgáltatások elérésének biztosítása érdekében. Segíti a háztartási munkák, a mindennapi ügyintézés elvégzését.

10.3 A részsakma legjellemzőbb FEOR száma

Részsakma megnevezése	FEOR-szám	FEOR megnevezése
Segédgondozó	5222	Segédápoló, műtőssegéd

10.4 A szakképzésbe történő belépés feltételei

10.4.1 Iskolai előképzettség: alapfokú iskolai végzettség vagy a Dobbantó program elvégzése

10.4.2 Alkalmassági követelmények

10.4.2.1 Foglalkozás-egészségügyi alkalmassági vizsgálat: szükséges

10.4.2.2 Pályaalkalmassági vizsgálat: szükséges

10.5 Eszközjegyzék a részsakmákra

Oktatótermi/csoportfoglalkozáshoz alkalmas eszközök, szolgáltatások

- Digitális-, okos-, interaktív (smart)-, flipchar tábla
- Audiovizuális eszközök (állókép-, diavetítő, epizkóp, mozgókép-, film vetítők, CD-, DVD lejátszó, rádió)
- Asztali számítógép, laptop (web 1.0, 2.0), tablet, projektor
- Internet szolgáltatás, tv (központi, zártláncú), diaporáma

Az elsősegélynyújtás tantárgy oktatásához alkalmas eszközök

(Tanműhelyben kialakított demonstrációs terem)

- gyorstapasz
- gyorskötöző-, kötözőpólya, vágott mullpólya (kicsi, nagy, közepes)
- kötöző kendő
- kompressziós pólya
- rögzítő pólya
- háromszögkendő
- alumínium bevonatú elsősegély takaró
- hajlított elsősegélyolló
- fertőtlenítő oldat/spray
- egyszer használatos kesztyű
- kéztisztító (folyékony)
- defibrillátor

Alapápolás és a gondozás eszközei

(Tanműhelyben kialakított helyiség(ek))

- konyhabútor, mikrohullámú sütő
- edénykészlet (lapos-, mély-, kis tányér, felnőtt/gyermek részére, speciális pl. öntapadós tányérok)
- étkészlet (kanál, villa, kés, klb. kiskanalak, felnőtt/gyermek méretben, speciális kanalak)
- pohárkészlet (normál, mércézett), szívószál, betegítő pohár, csésze-, pohártartó, fogó
- szalvéta és szalvétatartó
- tálca
- kancsó
- konyhatechnikai eszközök: pépesítésre alkalmas eszköz (aprító, daráló, passzírozó, turmixoló gép)
- papírtörölő, egyszerhasználatos terítő
- háztartási tisztító-, takarítószer (mosogató, felmosó, súroló-, fertőtlenítőszer, szivacs, törölő-, takarítókendők, súrolókefe, vödör, seprű, lapát stb.) papírtörölő, fertőtlenítő törölőkendő
- pedálos szemeteskuka
- fürdőszoba, fürdőkádra illeszthető-, zuhanyozóban használható fürdető szék, gurulás fürdető szék
- manikűr-, pedikűr készlet (körömcsipesz, köröm-, pedikűr olló) hajmosó sapka, körömkefe
- nylon köpeny, védőruha
- ágynemű (nagy-, kispárna, pléd, paplan)
- gyopár párnacsalád sorozat
- háztartási textíliák: (nagy-, harántlepedő, kis-, nagypárna-, paplanhuzat, ágynemű, matracvédő vízhatlan lepedő), textília borogatáshoz, mosdókesztyű, törölköző
- hálóing/pizsama, köntös
- papucs
- egyszerhasználatos kesztyű, szájmasc
- prevenció és betegkényelmi eszközök: sarok és könyökgyűrű, lábtámasz stb.
- házi patika, gyógyszeres szekrény/gyógyszertároló-, adagolók, gyógyszerek bőrfertőtlenítő-, tápláló-, illóolajok, kötszerek
- eszközfertőtlenítő szerek
- felkaros automata RR mérő, lázmérő, inhaláló készülék, gyóglámpák (infra, polarizált, fényterápiás eszközök)
- vizeletvizsgáló tesztcsíkok, vizeletgyűjtő zsák, inkontinencia betét (különféle)
- emésztőrendszeri gyorsteszték, anus-prea tartály
- vércukor monitorozásához és az inzulin beadásához szükséges eszközök (DCont, tesztcsík, PEN, egyszerhasználatos fecskendő, tű)

- hely-, helyzetváltoztatás eszközei (ékpárna, bot, támbot, járókeret, kerekesszék, rollátor, kapaszkodók)
- életminőséget javító, segítő eszközök: kézhosszabbító, ágytálca, bútormagasító
- decubitust megelőző eszközök

Foglalkoztatás és az aktivitás eszközei
(Tanműhelyben kialakított helyiség(ek))

- audiovizuális eszközök (TV, video, DVD, PC, projektor, vetítővászon, CD lejátszó, kamera, rádió)
- író, rajz filctollak, flipchart tábla, papír
- kül-, és beltéri társasjátékok
- textil kézimunka eszközei (szabásminták, szabóolló, textil, filc, tű, kötőtű, horgolótű, fonál stb.) egyéb anyagfélésekkel végzett kézműves foglalkozások eszközei (pl.: papír, karton, festék, ecset, színes ceruza, olló, ragasztó stb.)
- kül-, és beltéri sporteszközök

10.6 Részszakma szakmai kimeneti követelményei

Sor-szám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1.	Alkalmazza és továbbfejleszti a gyakorlat során a gondozásban szerzett tapasztalatait az alapszükségletek kielégítése során.	Ismeri az alapszintű gondozási, ápolási feladatok elvégzésének módját.	Elfogadja a szakgondozó, gondozó, ápoló iránymutatásait, együtt tevékenykedik a csoport-tagokkal.	Másokkal együttműködve végzi feladatait, betartja szakmai illetékessége határait.
2.	Feltérképezi és megfogalmazza a rábízott egyén személyes szükségleteit, segíti azok kielégítésében a gondozási szükséglet arányának mértékéig.	Azonosítja a szükséglet nem megfelelő kielégítéséből adódó deficiteket, problémákat.	Empatikus a segítséget kérő személlyel, feladatát a személy intimitásának tiszteletben tartásával végzi.	Döntéseket hoz a szükséglet-kielégítés mikéntjéről, betartja a személyközpontú gondozás elvárásait.
3.	Jó kapcsolatot működtet és kiegyensúlyozottságot teremt az ellátásba vont személy családtagjaival/társas kapcsolataival	Felismeri a kapcsolatokban kialakuló nehézségeket, problémákat, segíti azok megoldását	Kész a közös munkára a családtagokkal, ápolókkal, egészségügyi szakszeméllyel	Önálló javaslatokat fogalmaz meg az ellátott kapcsolatainak szinten tartása érdekében.
4.	A protokolloknak megfelelően használja a gondozási munkája ellátása során alkalmazott dokumentációkat.	Ismeri a papír alapú, illetve - a szükség esetén alkalmazott - elektronikus dokumentációs rendszert.	Törekszik a valósághű, közérthető és alapos dokumentációra.	Az általa elvégzett feladatokat önállóan, pontosan dokumentálja a szokásos

				gyakorlatnak megfelelően.
5.	Biztonsággal és szakszerűen használja a rendelkezésére álló ápolási, gondozási eszközöket (vérnyomásmérő, vércukormérő stb.).	Tudja és ismeri az ellátott személy normál paramétereit és összehasonlítja az aktuális eredményekkel.	Empatikus a normáltól eltérő eredmények következtében kialakuló panaszok kapcsán.	Önálló, felelős döntést hoz az életet veszélyeztető állapotok során a beteg minél előbbi javulása érdekében.

10.7 A részzakma követelményeinek teljesítését mérő szakmai vizsga

10.7.1 Szakmai vizsgára bocsátás feltétele: a részzakma megszerzésére irányuló képzés teljesítése.

10.7.2 Projektfeladat

10.7.2.1 A vizsgatevékenység megnevezése: Segédgondozó projektfeladat

10.7.2.2 A vizsgatevékenység leírása:

A gyakorlati tételsor alapján történő gyakorlati vizsga az adott szolgáltatást igénybe vevő személy mellett.

A feladatsor segédgondozói gyakorlati feladatokból kerül összeállításra.

A vizsgafeladatot a vizsgázó a az adott szolgáltatást igénybe vevő személy mellett végzi el.

A vizsgafeladat végrehajtása előtt a vizsgaszituációban részt vevő, és az adott szolgáltatást igénybe vevő személytől beleegyező nyilatkozatot kell kérni.

A gyakorlati vizsga során a vizsgázó ügyeljen a tárgyi eszközök rendeltetésszerű használatára.

A vizsgafeladatot a vizsgázó a gyakorló intézményben használatos munkaruhában végezze.

10.7.2.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 30 perc

10.7.3 A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 100%

10.7.4 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A vizsga során értékelendő:

- kommunikáció a beteggel, kommunikáció a vizsgabizottság felé (25 %)
- megfelelő szakkifejezések használata (25 %)
- megfelelő eszközök előkészítése, használata (25 %)
- megfelelő elméleti tudás gyakorlatban való alkalmazása (25 %)

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerzhető összes pontszám legalább 40 %-át elérte.

10.8 A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges személyi feltételek:

A gyakorlati vizsgatevékenység időtartama alatt a technikai feltételek biztosításáért felelős személy folyamatosan rendelkezésre álljon.

10.9 A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

A szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményeiben eszköz és felszerelési jegyzékben felsorolt eszközök megléte.

A gyakorlati vizsgatevékenység esetén megfelelő technikai háttér, mely szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményében meghatározott vizsgatevékenységekhez rendelt időkeret

figyelembevételével biztosítja, hogy a szakmai vizsga az új szakképzési törvény végrehajtási rendeletében lesz szabályozva.

10.10 A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: ---

10.11 A vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok

- A vizsgatevékenység során a vizsgázó tudomására jutott adatokra vonatkozó titoktartási kötelezettség.
- A vizsgatevékenység során alkalmazott eszközök rendeltetésszerű használata, épségének megóvása.
- Az interaktív vizsga során semminemű segédeszköz nem használható.

Csák János
kultúráért és innovációért felelős miniszter nevében és megbízásából